

Seat No. : _____

MP-105

May-2022

M.Ed., Sem.-II

A-005 : Sociology of Education

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ-I

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (કોઈપણ ત્રણ) 21
- (1) શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની આધારશિલા સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર પૈકી શિક્ષણનો અર્થ, ઉદ્દેશો અને કાર્યોની ચર્ચા કરો.
 - (3) સંસ્કૃતિ અને કેળવણી વચ્ચેના સંબંધની ચર્ચા કરો.
 - (4) ભારતીય સમાજમાં કુટુંબની ભૂમિકા જણાવો.
 - (5) સામાજિક વર્ગ નક્કી કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો.
 - (6) શિક્ષણ માટે કુટુંબના કાર્યની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈપણ બે) 4
- (1) શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપો.
 - (2) સમવયસ્ક જૂથ એટલે શું?
 - (3) ફરજિયાત જૂથનું ઉદાહરણ આપો.
 - (4) મરજિયાત જૂથનું ઉદાહરણ આપો.

વિભાગ-II

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (કોઈપણ ત્રણ)

21

- (1) શિક્ષણના સંદર્ભમાં સામાજિક વર્ગ અને સામાજિક જૂથ પર વિગતવાર નોંધ લખો.
- (2) “સામાજિક સ્તરીકરણ અને સામાજિક ગતિશીલતા એક જ સિક્કાના બે ચહેરા છે – પોલિશ અથવા અન્યથા – શિક્ષણ દ્વારા” વિગતવાર સમજાવો.
- (3) આર્થિક વૃદ્ધિ માટેના સાધન તરીકે શિક્ષણના વર્તમાન દૃશ્યને ભારતીય પરિસ્થિતિમાંથી તપાસો.
- (4) લોકશાહીમાં શિક્ષણનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (5) આંતરરાષ્ટ્રીય સમજનો અર્થ શું છે ? કયા પ્રકારનું શિક્ષણ આવી સમજ વિકસાવી શકે છે ? તેને વિસ્તૃત કરો.
- (6) શિક્ષણ પર ખાનગીકરણ, વૈશ્વિકીકરણ અને આધુનિકીકરણની અસરની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (કોઈપણ બે)

4

- (1) શિક્ષણના સંબંધમાં સામાજિક ભાગીદારીનો અર્થ શું છે ?
- (2) સંક્ષિપ્તમાં શૈક્ષણિક ખ્યાલોના સમાજશાસ્ત્રીય પરિવર્તનને સમજાવો.
- (3) શિક્ષણ કેવી રીતે ગરીબી દૂર કરવામાં મદદ કરે છે ?
- (4) યુનેસ્કોનું કાર્ય અને સંપૂર્ણ સ્વરૂપ જણાવો.

Seat No. : _____

MP-105

May-2022

M.Ed., Sem.-II

A-005 : Sociology of Education

(New)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION-I

1. (A) Answer the following questions : (Any **Three**) **21**

- (1) Clarify the Base of Educational Sociology.
- (2) Discuss the meaning, objectives and functions of education in Educational Sociology.
- (3) Discuss the relationship between Culture and Education.
- (4) State the role of family in Indian Society.
- (5) Discuss the factors that determine Social Class.
- (6) Discuss family work for Education.

(B) Write short answers to the following questions : (Any **Two**) **4**

- (1) Define Educational Sociology.
- (2) What is a Peer group ?
- (3) Give an example of a Preliminary Group.
- (4) Give an example of a Secondary Group.

SECTION-II

2. (A) Answer the following questions : (Any **Three**) **21**

- (1) Write a detailed note on Social Class and Social Group in the context of Education.
- (2) Discuss the statement that, “Social Stratification and Social Mobility are the two faces of the same coin-polished or otherwise-by education”. Explain in detail.
- (3) Examine the present scenario of education as an instrument for economic growth, illustrating the answer from the Indian situation.
- (4) Explain the importance of Education in democracy.
- (5) What does International Understanding mean ? What type of Education can develop such understanding ? Elaborate it.
- (6) Discuss the impact of Privatisation, Globalization and Modernization on Education.

(B) Answer the following questions in short : (Any **two**) **4**

- (1) What is meant by Social Partnership in relation to Education ?
 - (2) Briefly explain the sociological change of educational concepts.
 - (3) How education helps in the removal of poverty ?
 - (4) State the function and full form of UNESCO.
-